

Sisältö

Johdanto	9
Osa 1 Ikätasoinen kieli ja kehitysvaiheet	13
Kielen- ja mielenmaisemat	14
Varhaislapsuus, alle 3-vuotiaat	16
Varhaislapsuus, 3–4-vuotiaat	19
Varhaislapsuus, 5–6-vuotiaat	22
Lapset 7–8-vuotiaat, ensilukijat	26
Varhaisnuoruus, lapset 9–12-vuotiaat	30
Nuoruus, 13–15-vuotiaat	34
Nuoret 16–19-vuotiaat – YA eli young adult	38
Osa 2 Ikätasoinen kirjoittaminen	43
TUNTEET – psykologinen turvallisuus kirjoittamisessa	44
Turvallisuuden ankkurit	44
Lasten ja nuorten kauhut ja kummitukset – miten jännää saa olla	46
TEKSTI – mitä lapsi ymmärtää eri ikävaiheissa	49
Lauserakenteet	50
Aikamuodot eri ikäryhmille	54
Adjektiivit	58
Paikka ja sijainnit	62
Abstraktiot	66
Vertauskuvat	70
Näkökulmat	74
Sosiaaliset teemat	78
TARINARAKENNE – klassinen kaava tuo turvaa	82
Sankarin matka - Olipa kerran ja sen pituinen se	83
Quest-rakenne	84
Eepokset esimerkkeinä	85

Satujen ja seikkailujen arkkityypit	85
Sankarin ikä ja miksi sillä on merkitystä	86
Quest-juonityyppi vai Sankarin matkan rakenne	87
Sankarin matkan 12 vaihetta lasten ja nuorten tarinoihin	89
TARINATEKNIIKAT – miten tukea tekstiä	92
Dialoginen lukeminen, alle kouluikäiset	93
Kuvat ja visuaalisuus eri ikävaiheissa	94
Typografia	94
Fonologia	95
TIETOKIRJAT – faktasta elämykseksi	99
Kirjan sisäinen konsepti – keinoja koukuttavuuteen	100
Lähteiden käyttö lasten ja nuorten tietokirjoissa	101
Miten yhdistää tutkimustieto tarinan suunnitteluun	101
OPI PARHAILTA – käytännön esimerkkejä lastenkirjailijoilta	104
Case Fanni Emotions – psykologien kehittämä tunnetaitosarja	105
Case Tittamari Marttinen – sarjoja ja satoja kirjoja	109
Case Tove Janssonin Muumit – ylisukupolviset seikkailut	114
Osa 3 Tärpit ja treenit	119
Sylitettävät	120
Lapset, ensimmäiset lukukirjat	127
Lapset, seikkailut	128
Nuoret	129
Nuoret aikuiset – YA	130
Yleisohjeet – kaikki ikätasot	131
Lopuksi – Sinulle, uuden lukijakunnan kasvattajalle	134
Lukemisto, lähteet ja inspiraatio	136
Kirjoittajasta & kommentteja	142